

¿Ti kin ixmati?

Traducido por Juan Parra Trinidad

Tech in ajkopa tepeyo ten to kuetaxkoapan Puebla, mo ixmatij kemej kuetexikaliyos, techichinas o sipomej. Okseki wejka dein yo weyal tal kin notsa ixtaltsonwitekimej o caterpillars. Nikin pil okuilimej ika pewaj in papalomej ton tech kokoxmakaj ka pitsawak sonewilis ton mo ixmati ka koyotajtol **lepidopterismo**. Nijin tajtol witsa tech in kalyetonij Lepidoptera kampa senyetokey in papalomej.

Axkan tik matokia ke keman timo xolawas iwan se okuiltsin wan tik machilis ajwayolis wan totonik, tik ixmatis lepidopterismo.

wan nochi nijin ... ¿Keyej semi tech ajwilowaj? Xi kita... ongake seki pajmej to ika se sonewiton mo sentaliaj kampa yetok ton tapajwia denijin okuiltsitsin, yejuan ta tipiniaj keman mo xakualowaj tech to kuetaxio. Ken ti kitaj, tikitas ni pisol witsio wan ka tatipin.

Por: Nemesio Villa Ruano

Kuali se kinixmatis, nin tamachiwilis semi pitsawak, kijtosneki ke kachi pistawak ke se tsonti. Axxkampa akonimej taixtemowa kajsike ke nin tapajwilis den techichias (*Hylesia continua*) semi ilpitok. Ton kajsikej kampa yetok nin tapajwilis, de nijin okuistsitsin, seki semi tekokowaj wan sonewij kemej ácido acético, ácido fórmico, putrescina wan cadaverina. Tan tik neki kachi tik ixmatis de nijin kaxtol wan nawi tachijchiwalis ka sonewilis ton tik ijtowaj, xi mo kalaki tech y tepos tajkuilojke ton nikan atauj nesi:

<https://doi.org/10.3390/toxins15020101>

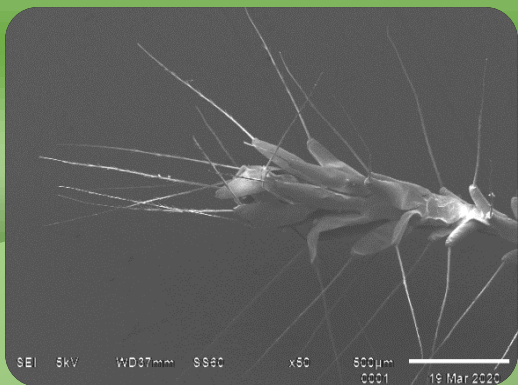

Imagen: Efrain Rubio Rosas

¿Keyej se kimatis den tachijchiwalis tapajwilis den okuil pil papalomej? In lepidopterismo semi ixnesi tech in nochi to taltikpa. Sayojke axkampa amo tey pajti. Ton kix ajsikej in taixtemojkej de nin tapajwilis, mo tapowa in chikawalis wan kixajsi ken mo pajtiskej.

¿Tik piaj tikin miktiskej nijin okuiltsitsin? In tanakilis AMO. Sayoj amo maj semo xolawa wan maj sekin kawa maj yolikan in papalomej. In pil okuilimej kipia tachipawalis, wan keman mochiwajya papalomej kemej nijin, tapaleujyay maj yolikan kachi in xiujmej ton tech paleujyay ka to nemilis.

